

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΜΗΧΑΝΙΚΗ ΣΤΕΡΕΟΥ Γ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΗ ΥΛΗ: Κινήσεις στερεών, ροπή αδράνειας, ισορροπία στερεού

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ .....

ΘΕΜΑ Α

Στις παρακάτω ερωτήσεις να επιλέξετε την σωστή απάντηση.

A.1. Στερεό σώμα εκτελεί μεταφορική κίνηση.

α. Η τροχιά του είναι οπωσδήποτε ευθύγραμμη.

β. Ένα ευθύγραμμο τμήμα που συνδέει δύο τυχαία υλικά σημεία του σώματος μετατοπίζεται παράλληλα με τον εαυτό του.

γ. Ο προσανατολισμός ενός ευθύγραμμου τμήματος το οποίο συνδέει δύο τυχαία υλικά σημεία του σώματος μεταβάλλεται.

δ. Τα υλικά σημεία από τα οποία αποτελείται το σώμα κινούνται με διαφορετικές ταχύτητες μεταξύ τους.

A.2. Δίσκος εκτελεί ομαλά επιταχυνόμενη στροφική κίνηση, χωρίς αρχική ταχύτητα, γύρω από σταθερό άξονα κάθετο στο επίπεδο του που διέρχεται από το κέντρο του. Εάν από τη χρονική στιγμή $t_0 = 0$ έως τη χρονική στιγμή t , ο δίσκος εκτελεί N περιστροφές, τότε από τη χρονική στιγμή $t_0 = 0$ έως τη χρονική στιγμή $2t$, θα έχει εκτελέσει:

α. $2N$ περιστροφές.

β. $4N$ περιστροφές.

γ. $8N$ περιστροφές.

δ. $16N$ περιστροφές.

A.3. Δύναμη $\vec{F}$ ασκείται σε στερεό σώμα, το οποίο μπορεί να στρέφεται γύρω από σταθερό άξονα. Η ροπή της δύναμης $\vec{F}$ δεν εξαρτάται από:

α. Το μέτρο της δύναμης.

β. Τη μάζα του σώματος.

γ. Την κατεύθυνση της δύναμης.

δ. Την κάθετη απόσταση του φορέα της δύναμης από τον άξονα περιστροφής.

A.4. Στερεό σώμα περιστρέφεται γύρω από σταθερό άξονα. Εάν το αλγεβρικό άθροισμα των ροπών των δυνάμεων που δέχεται το σώμα ισούται με μηδέν, τότε:

α. Η γωνιακή ταχύτητα του στερεού μεταβάλλεται με σταθερό ρυθμό.

β. Η γωνιακή ταχύτητα του στερεού είναι σταθερή.

γ. Η γωνιακή επιτάχυνση του στερεού μεταβάλλεται.

δ. Το κέντρο μάζας του σώματος κινείται με σταθερή ταχύτητα.

A.5 Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν ως σωστές ή λάθος

Η ροπή αδράνειας ενός στερεού σώματος:

α. Είναι μέγεθος διανυσματικό.

β. Εκφράζει την αδράνεια στην περιστροφική κίνηση.

γ. Υπολογίζεται από το γινόμενο της μάζας του σώματος επί το τετράγωνο της απόστασης που απέχει το κέντρο μάζας του σώματος από τον άξονα περιστροφής.

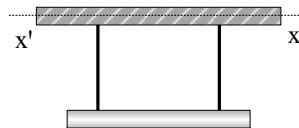
δ. Έχει μονάδα μέτρησης στο S.I. το $1 \text{ Kg} \cdot \text{m}^2$.

ε. Έχει την ίδια τιμή ως προς οποιοδήποτε άξονα διέρχεται από το κέντρο μάζας του σώματος.

ΘΕΜΑ Β

Σε όλες τις παρακάτω ερωτήσεις να επιλέξετε την σωστή αιτιολογώντας την απάντησή σας.

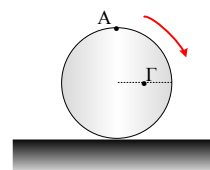
B.1. Στο διπλανό σχήμα βλέπουμε μία ράβδο μάζας M και μήκους ℓ κρεμασμένη από δύο κατακόρυφα σχοινιά μήκους d . Η ροπή αδράνειας της ράβδου ως προς τον άξονα $x'x$ είναι:

- α. $M\ell^2$ β. Md^2 γ. $\frac{1}{12}M\ell^2$ δ. $\frac{1}{12}M\ell^2 + Md^2$

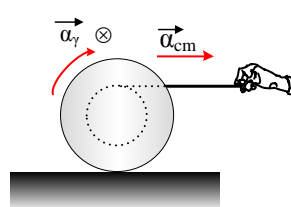
Δίνεται η ροπή αδράνειας της ράβδου ως προς άξονα που περνά από το κέντρο μάζας της είναι $I_{cm} = \frac{1}{12}M\ell^2$

B.2. Ο τροχός του διπλανού σχήματος κυλιέται χωρίς να ολισθαίνει. Το σημείο Γ που βρίσκεται στο μέσο της οριζόντιας ακτίνας, έχει εκείνη την στιγμή ταχύτητα μέτρου v_Γ . Την ίδια χρονική στιγμή το ανώτερο σημείο A έχει ταχύτητα μέτρου:

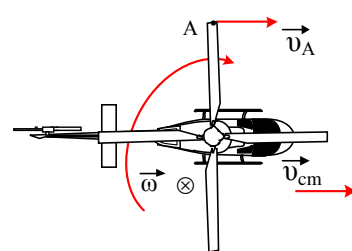
- α. $2v_\Gamma$ β. $0,8\sqrt{5}v_\Gamma$ γ. $2\sqrt{2}v_\Gamma$

B.3. Στο διπλανό σχήμα βλέπουμε ένα κύλινδρο που στο μέσο του έχουμε ανοίξει ένα αυλάκι ώστε τα σημεία του νήματος που είναι τυλιγμένα στο καρούλι να απέχουν από το κέντρο απόσταση $R/2$ όπου R η ακτίνα του καρουλιού. Το καρούλι κινείται με επιτάχυνση μέτρου α_{cm} , χωρίς να ολισθαίνει. Το νήμα ζετυλιγεται με επιτάχυνση μέτρου:

- α. α_{cm} β. $\frac{3}{2}\alpha_{cm}$ γ. $\frac{1}{2}\alpha_{cm}$

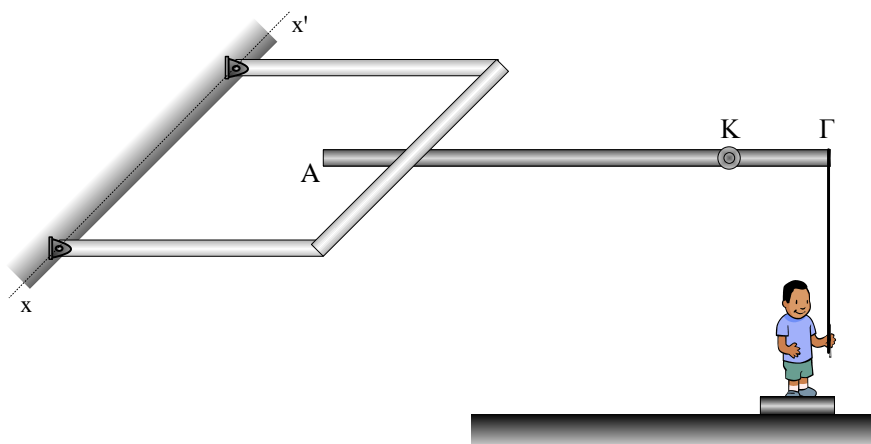
B.4. Το ελικόπτερο του διπλανού σχήματος κινείται με ταχύτητα μέτρου $v_{cm} = 20$ m/s. Οι έλικες έχουν μήκος $d = 2$ m και περιστρέφονται με γωνιακή ταχύτητα μέτρου $\omega = 20$ rad/s. Η ταχύτητα του άκρου A του έλικα που φαίνεται στο σχήμα έχει μέτρο:

- α. 60 m/s   β. 40 m/s   γ. 20 m/s

ΘΕΜΑ Γ

Συγκολλούμε τρεις όμοιες λεπτές και ομογενείς ράβδους μήκους $\ell = 1$ m και μάζας $m = 3$ kg και φτιάχνουμε ένα στερεό Σ σχήματος Π , όπως στο διπλανό σχήμα. Το στερεό Σ ισορροπεί οριζόντια με την βοήθεια δοκού μάζας $M = 12$ kg και μήκους $d = 6$ m. Η δοκός μπορεί να περιστρέφεται χωρίς τριβές γύρω από άρθρωση στο σημείο K που απέχει απόσταση $d/3$ από το άκρο Γ . Στο άκρο Γ

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΜΗΧΑΝΙΚΗ ΣΤΕΡΕΟΥ Γ ΛΥΚΕΙΟΥ

έχουμε δέσει σχοινί όπου ένα παιδί μάζας $m_1 = 18 \text{ kg}$, βρίσκεται πάνω στην ζυγαριά και η ένδειξη της είναι $m_2 = 3 \text{ kg}$. Το όλο σύστημα ισορροπεί οριζόντια.

α. να βρείτε την ροπή αδράνειας του στερεού Σ ως προς τον άξονα $x'x$

β. να υπολογίσετε την δύναμη που δέχεται η δοκός από το στερεό Σ .

γ. να βρείτε την απόσταση του σημείου που ακουμπά το στερεό στην δοκό από το σημείο περιστροφής της K .

δ. τοποθετούμε στο άκρο Γ σώμα αμελητέων διαστάσεων μάζας $m_3 = 3 \text{ kg}$ και το εκτοξεύουμε πάνω στην λεία δοκό, με ταχύτητα μέτρου $v = 0,2 \text{ m/s}$, προς το άκρο A . Να βρεθεί η στιγμή που το σύστημα "θα πάρει κλίση".

Δίνεται η ροπή αδράνειας ράβδου μήκους ℓ ως προς το κέντρο μάζας της $I_{cm} = \frac{1}{12} m\ell^2$ και $g = 10 \text{ m/s}^2$.

Η ζυγαριά μετρά την δύναμη που δέχεται στο δάπεδο της και η ένδειξη της είναι διαιρεμένη με το g .

ΘΕΜΑ Δ

Η δοκός του διπλανού σχήματος έχει μάζα $M = 8 \text{ kg}$, μήκος $\ell = 5 \text{ m}$ και ισορροπεί οριζόντια. Το άκρο της A είναι αρθρωμένο, ενώ στο σημείο Δ υπάρχει αβαρές και μη εκτατό νήμα που καταλήγει στον μικρό κύλινδρο διπλής τροχαλίας ακτίνας r . Στον μεγάλο κύλινδρο της τροχαλίας, ακτίνας $R = 2r$, έχουμε δέσει επίσης με αβαρές και μη εκτατό νήμα ένα σώμα Σ αμελητέων διαστάσεων, μάζας $m = 1 \text{ kg}$. Το δεξί άκρο του Σ ακουμπά σε τοίχο με τον οποίο παρουσιάζει συντελεστή στατικής τριβής $\mu = 0,5$, ενώ το αριστερό άκρο του είναι δεμένο σε ελατήριο σταθεράς k . Το άλλο άκρο του ελατηρίου είναι στερεωμένο σε ακλόνητο σημείο, που μπορούμε να το μετακινούμε. Αρχικά το ελατήριο είναι συσπειρωμένο κατά $\Delta\ell_1 = 0,1 \text{ m}$. Δίνεται $g = 10 \text{ m/s}^2$ και η απόσταση $(A\Delta) = d = 4 \text{ m}$.

α. Να βρείτε την δύναμη που ασκεί η άρθρωση στη δοκό και την δύναμη που ασκεί το νήμα στο σώμα Σ .

β. Αν το σώμα Σ μόλις που δεν ολισθαίνει στον τοίχο να βρείτε την σταθερά του ελατηρίου.

γ. Αν διπλασιάσουμε την συσπίρωση του ελατηρίου ποια η μέγιστη μάζα m_1 που μπορούμε να τοποθετήσουμε οπουδήποτε πάνω στην δοκό, ώστε το σώμα Σ να συνεχίσει να παραμένει ακίνητο.

δ. Δένουμε το νήμα που είναι τυλιγμένο στον μεγάλο κύλινδρο της τροχαλίας στον οριζόντιο τοίχο όπως στο σχήμα. Η τροχαλία έχει συνολικά μάζα $M_1 = 1 \text{ kg}$. Να υπολογίσετε την δύναμη που ασκεί ο άξονας στην διπλή τροχαλία.

